

‘Oku´ ke nofo pooti
(board) ‘i ha fale?

‘Ilo ho‘o ngaahi totonu‘!

▶ ‘Ahia ‘emau uepisaiti‘:

www.tenancy.govt.nz/tenants-boarding-houses

▶ Pe telefoni ki he

0800 TENANCY (0800 836 262)

Ko e hā 'a e fale nofo pooti?

- › ko ha fale nofo'anga 'oku 'i ai ha loki nofo totongi 'e taha pe lahi ange; pea
- › 'oku 'i ai mo hono ngaahi nāunau ke ngāue fakatokolahi'aki 'e he ni'hi 'oku nofo ai'; pea
- › nofo ai, pe taumu'a ke nofo ai ha kau nofo totongi 'e toko 6 pe lahi ange 'i ha fa'ahinga taimi pē.

Ko e hā 'a e nofo totongi pooti?

Ko ha nofo totongi 'i ha fale nofo'anga pooti 'oku a'u ki he, pe taumu'a ke a'u ki he 'aho 'e 28, pea 'oku ma'u 'e he tokotaha nofo totongi 'a e:

- › totonu kakato ke ne nofo 'i he 'enau loki mohe';
- › totonu ke ngāue'aki 'a e ngaahi nāunau fakataha mo e kau nofo kehe'.

Kuo pau ki he lenilooti' ke ne:

- › Fakapapau'i 'oku ma'a fe'unga 'a e loki' kimu'a ke kamata ho'o nofo ki ai'.
- › Fakapapau'i 'oku ma'a fe'unga ma'u pē 'a e ngaahi nāunau mo e feitu'u fakatokolahi'.
- › Tauhi 'a e fale' mo fakalelei'i ha ngaahi maumau.
- › Tohi 'o fakahā atu 'i ha 'aho 'e 28 kimu'a te nau hiki 'a e totongi nofo'.
- › 'Oatu ha fakatokanga fakalao ke hū atu ki he loki nofo pooti'.
- › Fakakakato 'a e ngaahi fiema'u ki he fafangu fakatokanga vela' (smoke alarm).
- › Fakakakato 'a e ngaahi fiema'u ki he langa', mo'ui lelei' mo e malu'.

Fakatokanga'i: 'Oku 'ikai kāpui 'e he Lao ki he Nofo Totongi' 1986 (Residential Tenancies Act 1986) 'a e kakai 'oku nau palani ke nau nofo 'i ha taimi 'oku si'i hifo 'i he 'aho 'e 28. Neongo eni', 'e lava ke 'oatu 'e he Community Law Centres mo e Citizens Advice Bureau ha fale'i 'i he ngaahi tu'unga ko 'eni'.

Fale'i 'e 11 ki he ni'ihii nofo pooti'

1. 'Ilo ki ho'o ngaahi totonu' mo ho ngaahi fatongia' mo e founga fetu'utaki mai kiate kimautilu' (vakai ki he tafa'aki 'e taha').
 2. Ma'u atu ha pepa aleapau nofo.
 3. Muimui ki he ngaahi tu'utu'uni 'o e fale'.
 4. Ma'u atu ha lau'itohi tali totongi 'i he taimi 'oku' ke totongi pa'anga (cash) ai 'a e nofo' pe pooni' (bond).
 5. Totongi taimi totonu ho'o nofo'.
 6. Tala ki he lenilooti' kapau 'oku' 'i ai ha me'a ke fakalelei'i.
 7. 'Oku toki malava pe ke hu' atu 'a e lenilooti' ki ho loki' 'i ha ngaahi makatu'unga pau.
 8. 'Oatu ki he lenilooti' ha fakatokanga ki ha'o hiki 'i ha houa 'e 48.
 9. Fakapapau'i 'oku 'oatu 'e he lenilooti' kia koe 'a e fakatokanga totonu' 'i he taimi 'e kole atu ai ke ke hiki'.
 10. 'I he lahi taha', 'e ala fakangata 'e he lenilooti' ha nofo 'aki ha fakatokanga 'i ha 'aho 'e 28.
 11. 'Oua na'a' ke maumau'i 'a e melino, fiamalie, pe nofo malu 'a e toenga 'o e kau nofo'.
-